

Plan van aanpak 2021

Zone Flexibilisering van het onderwijs

1 Introductie

Aan de zone nemen momenteel 21 instellingen deel met uiteenlopende visies en projecten op het gebied van flexibilisering. Om het complexe multidisciplinaire vraagstuk behapbaar te houden, hebben wij vier studentroutes als conceptuele weergave van flexibilisering ontwikkeld. Deze routes zijn het uitgangspunt voor een aantal projecten.

In dit plan van aanpak reflecteren we waar we zijn beland en schetsen wij de doelen voor 2021, met in het achterhoofd de doelen voor 2023, einddatum van het versnellingsplan.

2 Waar willen we naartoe?

Met de start van het Versnellingsplan hebben wij 4 studentroutes gedefinieerd die richting moeten geven aan flexibilisering:

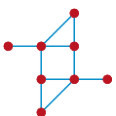
- Eigen tempo
- Buiten de gebaande paden
- MijnDiploma
- Modulair studeren

Deze studentroutes geven richting aan veranderingen die op verschillende niveaus spelen:

- Op nationaal niveau: in de nationale informatie infrastructuur en de regelgeving.
- Op instellingsniveau: in infrastructuur, beleid en didactische opzet.

De volgende doelen zijn geformuleerd:

- Op politiek- en bestuurlijk niveau wordt op basis van de ervaringen uit de experimenten en living labs een gesprek gevoerd over de benodigde stappen om flexibilisering op nog grotere schaal mogelijk te maken. Mogelijkerwijs zijn microcredentials ingevoerd in het stelsel.
- Er bestaat een veelheid aan actuele flexibele en persoonlijke onderwijspraktijken bij de deelnemende instellingen en daarbuiten.
- Er bestaat een werkende nationale infrastructuur die het mogelijk maakt voor studenten om zich zonder administratieve drempels in te schrijven bij een vak aan een andere instelling.

In de loop van de afgelopen jaren hebben we de volgende projecten en werkgroepen ingericht om deze doelen te bereiken:

- Een analyse & verkenning die gezamenlijk is uitgezet om de bestuurlijke vraagstukken omtrent microcredentials in kaart te brengen. (Route 4)
- Project Studentmobiliteit waarin een basis wordt gelegd voor een landelijke infrastructuur voor uitwisseling van studentgegevens over instellingen heen. Zo kunnen makkelijk vakken aan andere instellingen worden gevolgd. (Route 2 en 3)
- Onder leiding van de Hanzehogeschool is in samenwerking met de Haagse Hogeschool, Hogeschool Leiden en Saxion een onderzoek gestart naar leergemeenschappen en digitalisering. (Route1)

Daarnaast zijn er 4 werkgroepen ingericht die zich buigen over didactische vraagstukken, kwaliteitsvraagstukken, administratieve organisatie en onderwijslogistiek en regelgevingsvraagstukken die te maken hebben met flexibilisering langs de 4 studentroutes.

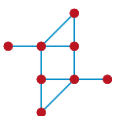
3 Waar zijn we eind 2020 beland?

Een woord vooraf:

Met de komst van COVID-19 zijn er heel wat processen ontworicht voor hoger onderwijs Nederland. Dit heeft gezorgd voor beweging in de gang van zaken voor de zone Flexibilisering. De beweging ging beide kanten op: niet alleen heeft COVID-19 de zoneleden vertraagd in hun werkzaamheden voor de zone door andere prioriteiten bij de instelling, het heeft ook versnelling opgeleverd in allerlei opzichten.

- **Veranderingen nationale informatie- infrastructuur:** Er is contact met verschillende netwerken binnen het (internationale) hoger onderwijslandschap. Het gaat hier om netwerken en ontwikkelingen zoals het Registratie Instellingen en Opleidingen (RIO), de Hoger Onderwijs Sector Architectuur (HOSA), het Ketenregie-overleg, de special interest group (SIG) Onderwijslogistiek, Goed Georganiseerde School (HL, HvA, HR) en Europass (EC/DUO).
- **Studentmobiliteit:** Het ontwerp is nu klaar, begin 2021 wordt gebouwd en geïmplementeerd door SURF, CACI en de instellingen TuE, UU en WUR. Bij dit initiatief wordt voor het eerst gebruik gemaakt van EDU-ID om gegevensuitwisseling tussen SIS-en mogelijk te maken
- **Microcredentials:** De koepels hebben het voorstel omarmd om microcredentials voor LLO mogelijk te maken. Er ligt nu een vervolgopdracht bij de zone om in samenwerking met andere stakeholders de kwaliteitszorg verder uit te werken en register te ontwikkelen.

In de eerste helft van 2020 zijn de vier nieuwgevormde werkgroepen begonnen met een inventarisering van de thema's die spelen voor de desbetreffende werkgroep. Onderwerpen die output behoeften zijn vastgesteld en hier is mee aan de slag gegaan.

Zij zijn bezig volgende output te realiseren:

- Er komen best practices/tools beschikbaar over **didactische vraagstukken** die bij flexibilisering een rol spelen.
- Er komen voorstellen/een whitepaper over hoe omgegaan moet worden met **kwaliteitsvraagstukken** van flexibel onderwijs, zoals accreditatie, erkenning van kleine onderwijsmodules en wettelijke kaders.
- Er worden best practices verzameld en evt tools ontwikkeld hoe binnen instellingen om te gaan met de **administratieve organisatie en onderwijslogistiek** van flexibilisering en de rol van **technologie** daarbij.

De producten van deze werkgroepen hebben ons verder gebracht in het gedachteproces rondom flexibilisering en het concretiseren van de thematiek. Vanaf december is de werkgroep OER samengevoegd met de werkgroep kwaliteitsvraagstukken. De overlap tussen deze twee is gaandeweg zo groot geworden dat het verstandig bleek nog intensiever samen te werken.

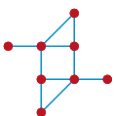
Tussenproducten in 2020 van de werkgroepen in de vorm van:

- Blogpost over flexibel studeren en regelgeving van de werkgroep OER.
- Publicatie *'Impact van flexibele studentroutes op onderwijslogistiek'* van de werkgroep Technologie en Organiseren in samenwerking met de VU.
- Publicatie waarin de didactische aspecten rondom de route 'Eigen tempo' zijn uitgewerkt van de werkgroep Onderwijskundige vraagstukken.
- Bloemlezing over de mogelijkheden tot flexibiliseren binnen de huidige wet- en regelgeving als het gaat om externe kwaliteitszorg van de werkgroep Kwaliteitsvraagstukken.

Verder hebben de volgende publicaties en activiteiten geïnitieerd door de zone plaats gevonden:

- Opiniestuk over de wet op hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek gepubliceerd vanuit het kernteam op *Scienceguide*.
- Artikel in *Thema HO: 'Flexibel onderwijs vergroot de kans op succes'*.
- De Challenge Day waarin leveranciers van studentinformatiesystemen zijn uitgedaagd om te laten zien of versnellen en vertragen mogelijk is. Korte conclusie: er is al meer mogelijk dan we in eerste instantie dachten. <https://youtu.be/2VNBmqzTrCk>
- Een Futures thinking workshop heeft bij SURF plaatsgevonden ter inspiratie op de werkzaamheden.

Door het jaar heen is er door het kernteam van de zone gesproken op verschillende conferenties, met het doel om mensen te inspireren en tot flexibilisering aan te zetten, bijvoorbeeld de HO- link (DUO en Studielink), De SIG Onderwijslogistiek dag en de Onderwijsdagen (SURF).

4 Doelen 2021

Projecten

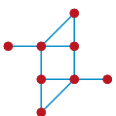
- **Microcredentials:** Van de koepels is de opdracht aan de zone gegeven om een plan voor een pilot voor een aanbod van microcredentials te ontwikkelen in samenwerking met andere stakeholders. Onderdeel daarvan is het uitwerken van een voorstel voor kwaliteitszorg. De pilot zal eind 2021 moeten starten en staat open voor alle HO instellingen.
- **Project Studentmobiliteit** continueert. We verwachten een start in mei/juni 21. Inmiddels zijn ook drie andere instellingen van plan de zone en de pilot in te stappen: het LDE verband. Daarnaast hebben enkele hogescholen interesse getoond. Het project zal in 2021 kennis blijven delen met de deelnemende instellingen aan de zone Flexibilisering.

In ontwikkeling

- **MijnDiploma:** in het kader van de alliantie TuE/WUR/UU is een eerste outline gemaakt van deze route: een voorstel van een transdisciplinaire master, gebaseerd op challenge based learning. In de gesprekken met studenten en bestuurders blijkt dat een helemaal vrije route voor velen nog lastig voor te stellen is. We kiezen er nu voor om vrije routes via minoren en keuzevakken een eerste opstapje/voortraject te geven. Hiervoor werken we ook aan instellingsoverstijgende portfolio's rondom actuele thema's, waar studenten voor een meer of minder groot deel van hun programma een route samen kunnen stellen.
- **Onderzoek Leergemeenschappen/Eigen tempo** continueert en zal afronding vinden dit jaar.

Publicaties

- **Werkgroepen:** In 2021 continueren de drie instellingsoverstijgende werkgroepen hun werkzaamheden en leveren een tussenproduct op voor de zomer. En vervolgens nog één voor het einde van het jaar.
  - **Werkgroep Kwaliteitsvraagstukken** werkt aan een publicatie over 'Onderwijs over instellingen heen' met betrekking tot modulair studeren.
  - **Werkgroep Technologie en organiseren** werkt aan een minimum viable product (MVP) voor een persoonlijke onderwijscatalogus voor studenten. Dit zal in samenwerking met veel andere partijen en de zone Studiedata gebeuren. Daarnaast wordt er gestart met het maken van een (fysiek én digitaal) spel op basis van de publicatie '*Impact van flexibele studentroutes op onderwijslogistiek*'.
  - **Werkgroep Onderwijskundige vraagstukken** maakt hoogstwaarschijnlijk een soortgelijke uitwerking zoals dit jaar voor 'Eigen tempo', maar dan voor een van de andere routes. Ook staat de mogelijkheid om te werken aan een factsheet over de studentbehoefte aan Flexibilisering. Zie onderstaande.

- **Werkgroep STAP-regeling** wordt begin van 2021 gestart om instellingen te helpen in de voorbereiding naar overstap naar RIO in januari 2022 tbv het LLO-aanbod ihkv STAP. Hierbij in achtneming houdend de al bestaande netwerken rondom de STAP-regeling.
- **Factsheet studentbehoefte Flexibilisering:** In samenwerking met ISO en LSVB een overzicht maken van bestaande onderzoeken over de wens en behoefte van de student voor Flexibilisering. Dit maakt het gemakkelijker om het belang te tonen aan partijen.
- **Overzichtsplaat HO landschap 2030:** een blauwdruk opstellen om als discussiestuk te gebruiken om verder te komen. De verschillende landelijke infrastructurele projecten verbinden om stappen te maken naar een student centraal informatie architectuur. In samenwerking met o.a. SURF, Studielink, HORA, HOSA.
- **Impact flexibele studentroutes** zal als basis gebruikt worden om een webinar te organiseren in samenwerking met de SIG Onderwijslogistiek van SURF.

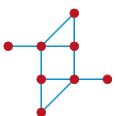
Daarnaast werken in 2021 alle zoneleden aan flexibiliseringsprojecten binnen de eigen instelling en worden hiervoor concrete doelen gesteld. Enkele voorbeelden zullen hieronder genoemd worden. Daarnaast zijn de studentroutes terug te vinden in de plannen van aanpak van de zone instellingen (zie bijlagen).

4.1 Studentroute 1: Eigen tempo

- Veel verschillende aangesloten instellingen geven vorm aan deze route door mee te doen aan het experiment Flexstuderen.
- In 2020 is Hogeschool Utrecht gestart met het project Studentroutes om in partnerschap met het onderwijs als diensten gezamenlijk toe te werken naar een samenhangend geheel van serviceverlening voor flexibel en gepersonaliseerd onderwijs. De HU wil een studentgerichte en wendbare dienstverlening mogelijk maken zodat elke student zijn/haar eigen koers kan bepalen en de mogelijkheid heeft om flexibel te studeren.

4.2 Studentroute 2: Buiten de gebaande paden

- Binnen de alliantie TU/e, UU en WUR is ook in 2020 de pilot studentmobiliteit. Binnen de WUR zal er samen met een onderwijskundige naar zo'n 15 vakken worden gekeken die eventueel deels gere-designed worden om de vakken tijd- en plaats onafhankelijk te maken, oftewel het introduceren van online, blended en multi-locatie onderwijs.
- De TU/e heeft de komende drie jaar de lead in het project EuroTeQ; het creëren van een -deels virtuele- campus tussen de zes deelnemende universiteiten, met als doel het onderwijs tussen de zes zoveel mogelijk te flexibiliseren. Dit plan kent veel overeenkomsten met het plan Student Mobiliteit; beide plannen zullen gelijk met elkaar optrekken en idealiter elkaar gaan voeden.
- Avans is in 2019 begonnen met het herontwerpen van het onderwijs in modules. Hiervoor is een online omgeving gebouwd, Avans Eduplatform (AEP), die ondersteuning biedt bij het ontwerpen en ontwikkelen van het onderwijs. Komend jaar wordt verder gewerkt aan dit platform en de bijbehorende digitale onderwijscatalogus. Vanuit de digitale onderwijscatalogus kunnen studenten online hun eigen leerweg kiezen. Als deeltijdstudent kun je er voor kiezen diplomagericht een

opleiding te volgen, maar kun je dit traject ook verrijken met modules van andere opleidingen dan wel er voor kiezen om losse modules te volgen en je op deelcertificaten te richten.

4.3 Studentroute 3: MijnDiploma

- Codarts werkt binnen RASL samen met de Willem de Kooning Academie en Erasmus University College aan een gezamenlijk onderwijsprogramma. RASL richt zich op grensverleggend onderwijs en onderzoek op de grens van kunst en wetenschap. RASL biedt een uniek *double degree*-programma waar inmiddels het derde cohort studenten tegelijkertijd een gedeeltelijk-geïntegreerde hbo- en wo-opleiding volgen. In 2021 wordt verder gewerkt aan een breder scala aan RASL-opleidingen (bachelor & master). Net als binnen studentroute MijnDiploma is het idee dat studenten uitgedaagd worden om vraagstukken waar zij zelf mee worstelen op interdisciplinaire wijze te adresseren.
- Afgelopen jaar is gezamenlijk met de Alliantiepartners (UU – WUR – TU/e) een eerste opzet geschreven om tot een innovatieve transdisciplinaire master te komen. Komend jaar zal deze master door middel van student journeys verder worden uitgedacht en geconcretiseerd, zowel op het gebied van de didactiek als op het gebied van governance.

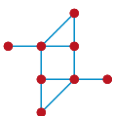
4.4 Studentroute 4: Modulair studeren

- De opleiding HBO-ICT van Saxion ontwerpt een Associate Degree programma (deels geïnspireerd op het onderwijsmodel van École 42) waarin studenten zelf modulair aan hun vaardigheden kunnen werken.
- Bij de Haagse Hogeschool is vorig jaar een leerplatform gestart, waar modulair geleerd kan worden, passend bij de leerbehoefte van duizenden Leven Lang Ontwikkelen studenten. In 2021 wordt dit doorgezet met een vast ontwikkelbudget. De LLO trajecten zullen o.a. opleidingsvorm vrij, innovatief, schaalbaar en persoonlijk zijn.
- Aan Wageningen University & Research wordt actief ingezet op het ontsluiten van onderwijseenheden uit geaccrediteerde programma's om aan te bieden aan professionals als modules.

5 Werkwijze

Binnen de Versnellingszone komen we in 2021 zes keer plenair bijeen. Hier is ruimte voor uitwisseling en intervisie. De zoneleden geven input voor de verschillende gesprekstafels waaraan we op landelijk niveau vanuit het kernteam betrokken zijn. Deze input kan zowel tijdens de plenaire bijeenkomsten als bij de werkgroepen of aparte themabijeenkomsten verzameld worden, bijvoorbeeld in een aparte bijeenkomst over visievorming op microcredentials.

Alle deelnemende instellingen zijn tenminste bij één werkgroep betrokken en hebben zich gecommitteerd aan projecten/pilots op minimaal één van de vier studentroutes (zoals terug te vinden is in de plannen van aanpak van de instellingen).

De werkwijze van deze zone is agile, waarbij geen vastomlijnd programmaplan tot 2023 is geschreven, maar waar continue de koers wordt bewaakt.

